

Sygn. akt IV CSK 289/19

POSTANOWIENIE

Dnia 20 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Krajewski

w sprawie z powództwa Grupy P. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w likwidacji w O. poprzednio Grupy P. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w O. przeciwko H. R. i M. R.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 20 września 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanych

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 29 stycznia 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 29 stycznia 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację pozwanych od wyroku Sądu Okręgowego w Z. z 3 listopada 2017 r., którym uznano za bezskuteczną w stosunku do powoda umowę przeniesienia własności nieruchomości w zamian za zwolnienie z długu zawartą 5 lutego 2016 r. pomiędzy pozwanymi a K. i W. P.

Pozwani wnieśli o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego dotyczącego odpłatnego charakteru umowy przewłaszczenia rzeczy na zabezpieczenie zawieranej w związku ze spełnieniem przez przyjmującego na rzecz przewłaszczającego

świadczenia pieniężnego, którego zwrot jest zabezpieczony przeniesieniem własności rzeczy. Podnieśli nadto, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ kwestionowana powództwem umowa przewłaszczenia nieruchomości na zabezpieczenie została zawarta w związku (w zamian) za wypłatę przez pozwanych E. C. kwoty 1.700.000 zł z tytułu przejęcia od niej weksli oraz w celu zabezpieczenia zapłaty przez nią tych weksli, a zatem umowa jest odpłatna, a nadto zaskarżony wyrok pozbawia pozwanych zabezpieczenia wierzytelności wekslowych w kwocie 1.900.000 zł w stosunku do wierzytelności powoda w kwocie 150.185 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym wyrażającym się w szczególności w konieczności zapewnienia jednolitej wykładni i stosowania prawa.

Skarżący oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania m.in. na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. na oczywistym uzasadnieniu skargi. Przeprowadzona przez Sąd Najwyższy analiza nie pozwala przyjąć, aby skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona. Przesłanka ta byłaby spełniona, gdyby zaskarżone orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym bez konieczności prowadzenia bardziej szczegółowej analizy, a skarżący naruszenie to wytknąłby w skardze. Uznanie oczywistej wadliwości orzeczenia wymaga wykazania jego sprzeczności z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania (por. post. SN

z 20 marca 2019 r., I CSK 475/18; z 11 kwietnia 2018 r., IV CSK 506/17; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 529/17; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 728/17; z 15 maja 2018 r., II CSK 2/18; z 10 maja 2018 r., I CSK 798/17; z 23 maja 2018 r., I CSK 36/18; z 29 maja 2018 r., I CSK 42/18; z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 534/17; z 12 marca 2018 r., III CSK 291/17; z 22 kwietnia 2016 r., V CSK 650/15).

Uzasadniając oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, skarżący wychodzą z założenia, że zaskarżona czynność jest umową przewłaszczenia na zabezpieczenia, a po przyjęciu takiego założenia kwestionują ustalenia faktyczne Sądu II instancji. Przyjęte założenie jest błędne, a kwestionowanie ustaleń faktycznych w postępowaniu kasacyjnym należy uznać za niedopuszczalne. Przedmiotem niniejszego postępowania była umowa z 5 lutego 2016 r. Zgodnie z ustaleniami faktycznymi, na podstawie wymienionej umowy K. i W. P. przenieśli na pozwanych własność nieruchomości, w zamian za co zostali zwolnieni z zobowiązania. Umowa ta nie była umową przewłaszczenia na zabezpieczenie i (wbrew ustaleniom Sądu II instancji) wydaje się, że nie miała w ogóle charakteru zabezpieczającego, a prowadziła do definitywnego zwolnienia z długu poręczycieli wekslowych. Bez znaczenia pozostaje przy tym, że wcześniej stosunek przewłaszczenia na zabezpieczenie łączył E. C. i małżonków P., a w wyniku zawarcia umowy ma połączyć E. C. i pozwanych. Kwestionowanie ustaleń faktycznych w skardze kasacyjnej jest zaś niedopuszczalne w związku z treścią art. 398³ § 3 k.p.c. oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c. Wniosku o niezaistnieniu w niniejszej sprawie przesłanki, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., nie zmienia to, że Sąd II instancji wadliwie określił charakter prawny umowy z 5 lutego 2016 r., gdyż nie zostało to wytknięte w skardze.

Dla wykazania, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. konieczne byłoby sformułowanie zagadnienia mającego znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowe znaczenie dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, a także stwierdzenie, że rozstrzygnięcie tego zagadnienia ma znaczenie dla ostatecznego rezultatu konkretnej sprawy. Ustalenie, czy umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie ma charakter nieodpłatny w rozumieniu przepisów o skardze pauliańskiej, potencjalnie mogłoby

stanowić takie zagadnienie. Z przyczyn, o których mowa powyżej, kwestia ta jest jednak pozbawiona znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy niniejszej, gdyż umowy z 5 lutego 2016 r. nie można uznać za umowę przewłaszczenia na zabezpieczenie.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

aj